

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
БОЛЬШЕНЫРТИНСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

422063, Республика Татарстан, Сабинский район,
с. Большие Нырты, ул. М.Джалиля, 13а
тел. (84362) 45-2-32

САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ОЛЫ НЫРТЫ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

422063, Татарстан Республикасы, Саба районы,
Олы Нырты авылы, М.Жәлил урамы, 13а йорт
тел. (84362) 45-2-32

e-mail: Bnir.Sab@tatar.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
03.02.2023

КАРАР
№1

Олы Нырты авыл җирлегенең муниципаль программаларын эшләү, аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү Тәртибен раслау турында, һәм Олы Нырты авыл җирлеге муниципаль программаларын тормышка ашыруның нәтижәләгән бәяләү Тәртибен раслау

Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 статьясы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14 һәм 17 статьялары, «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Олы Нырты авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә Олы Нырты авыл җирлеге бюджеты чыгымнарының нәтижәләгән һәм социаль-икътисадый үсеш бурычларын хәл итүнең нәтижәләгән арттыру максатларында, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлеге Башкарма комитеты

КАРАР БИРӨ:

1. Олы Нырты авыл җирлегенең муниципаль программаларын эшләү, аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү Тәртибен расларга (1 нче кушымта).
2. Олы Нырты авыл җирлеге муниципаль программаларын тормышка ашыруның нәтижәләгән бәяләү Тәртибен расларга (2 нче кушымта).
3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.
4. Әлеге карарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматлар турындагы рәсми порталында мәгълүмати-телекоммуникацион «Интернет» челтәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> адресы буенча, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл җирлеге рәсми сайтында <http://saby.tatarstan.ru/nirti> адресы буенча урнаштырырга.
5. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Тимершык авыл
җирлеге башлыгы

Р.З.Сәфәргалиев

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл жирлеге Башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендә 1 номерлы карарына 1 нче кушымта

Олы Нырты авыл жирлегенең муниципаль программаларын эшләү, аларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү
ТӘРТИБЕ

Өлеге Тәртип Олы Нырты авыл жирлегенең муниципаль программаларын эшләү, тормышка ашыру һәм контрольдә тоту кагыйдәләрен (алга таба – муниципаль берәмлек, Тәртип) билгели.

1. Төп төшенчәләр һәм терминнар

1.1. Бу Тәртиптә түбәндәге төшенчәләр һәм терминнар кулланыла:

- муниципаль берәмлекнең муниципаль программасы (алга таба - муниципаль программа) - тиешле чорга эшчәнлекнең билгеләнгән өлкәләрендә муниципаль сәясәтнең өстенлекләренә һәм максатларына ирешүне тәэмин итә торган бурычлар, үтәү сроклары, башкаручылар һәм ресурслар буенча үзара бәйләнгән планлаштырыла торган чаралар комплексын һәм муниципаль сәясәт инструментларын үз эченә алган стратегик планлаштыру документы;

- муниципаль программа үз эченә тиешле структур элементларны үз эченә алган ярдәмче программаларны ала:

1) төп чаралар,

2) ведомствоның максатчан программалары,

3) муниципаль проектлар,

4) чаралар,

5) муниципаль проектларның аерым чаралары, (шул исәптән халыкның аерым төркемнәренең ихтыяжларын исәпкә алу, кирәк булганда);

- ярдәмче программа - муниципаль программаның состав өлеше ул аерым максатларга ирешүгә һәм муниципаль программа кысаларында аерым бурычларны хәл итүгә юнәлдерелгән чаралар (проектлар) комплексы;

- максатчан күрсәткечләр (индикаторлар) - муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышын, муниципаль программада каралган максатларга ирешү һәм бурычларны хәл итү күрсәткечләре;

- муниципаль программаның нәтижәлегә - муниципаль программаны муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисадый үсешен тормышка ашыру нәтижәләренең өлеше.

1.2. Муниципаль программаны эшләү һәм тормышка ашыру җаваплы башкаручы, башкаручылар һәм муниципаль программада катнашучылар тарафыннан башкарыла.

1.3. Муниципаль программаның җаваплы башкаручысы вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

- муниципаль программаны эшләү;

- муниципаль программа структурасын формалаштыру, муниципаль программада катнашучылар һәм башкаручылар исемлеге;
- муниципаль программаны гамәлгә ашыруны оештыру, шул исәптән гамәлгә ашыру нәтижәләрен мониторинглау;
- муниципаль программага үзгәрешләр проектларын эзерләү һәм инициатива күрсәтү;
- муниципаль программада катнашучылардан һәм башкаручылардан кирәкле мәгълүмат һәм белешмәләр сорау;
- муниципаль программаның нәтижәлелегенә бәя бирү;
- муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы турында хисап эзерли.

1.4. Муниципаль программаның җаваплы башкаручысы йөкләмәсе буенча муниципаль программаны (подпрограмманың, аерым структур элементларның) эшләүче булып муниципаль программаны башкаручылар һәм (яисә) өлеге өлкәдә эшчәнлекләрен гамәлгә ашыручы муниципаль учреждениеләр чыгыш ясый ала.

1.5. Муниципаль программаны башкаручылар – Олы Нырты авыл җирлеге башкарма комитеты (алга таба-Башкарма комитет), башка җирле үзидарә органнары, муниципаль программаны, ярдәмче программаны яки ярдәмче программаның аерым структур элементларын эшләү һәм гамәлгә ашыру өчен җаваплы муниципаль учреждениеләр.

1.6. Муниципаль программада катнашучылар – Олы Нырты авыл җирлеге башкарма комитеты, җирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр, хокуклары муниципаль программаның бер яки берничә структур элементын гамәлгә ашыруда катнашучы, үз компетенциясе кысаларында муниципаль программаның бер яки берничә структур элементын гамәлгә ашыруда катнашучы юридик һәм физик затлар.

2. Гомуми нигезләмәләр

2.1. Муниципаль программалар федераль, региональ һәм муниципаль норматив хокукий актлар нигезләмәләреннән, Башкарма комитет карарларыннан, муниципаль берәмлек башлыгының карарларыннан, муниципаль берәмлекнең башка җирле үзидарә органнары карарларыннан чыгып эшләнә.

Муниципаль программаларны формалаштырганда милли проектларның, федераль проектларның максатлары һәм бурычлары исәпкә алына, тиешле өлкәләрдә гамәлгә ашырыла торган милли проектларның, региональ проектларның состав өлеше булып тора.

2.2. Муниципаль программаларга Олы Нырты авыл җирлеге (алга таба - муниципаль берәмлек бюджеты, җирлек бюджеты) бюджетыннан тулысынча яки өлешчә финанслана торган программалар керә.

2.3. Муниципаль программаны ярдәмче программаларга һәм подпрограммаларның структур элементларына бүлү максатларга һәм хөл ителә торган бурычларның күләменнән һәм катлаулылыгыннан, шулай ук аларны тормышка ашыруны рациональ оештыру принцибыннан чыгып башкарыла.

2.4. Муниципаль программалар чаралары ведомство максатчан программаларын да кертеп, озак сроклы максатчан программалар чараларын кабатлый алмый.

Аерым очракларда муниципаль программалар берничә муниципаль программаны һәм (яки) ведомство максатчан программаларын берләштерү юлы белән формалаштырылырга мөмкин, шулай ук ведомство максатчан программаларыннан яки башка муниципаль программаларның ярдәмче программаларына үзгәртелә.

2.5. Муниципаль программаларның максатларын, бурычларын һәм төп чараларын, шулай ук аларның максатчан күрсәткечләрен (индикаторларын) формалаштырганда финанслауның тиешле чыганаclarы, шул исәптән Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары, бюджеттан тыш чыганаclar, шулай ук муниципаль программа нәтижәләренә ирешүгә йогынты ясый торган башка инструментлар күләмнәре исәпкә алына.

2.6. Муниципаль программалар Башкарма комитет карары белән раслана.

Муниципаль программаның ярдәмче программаларына һәм структур элементларына үзгәрешләр кертү муниципаль программага үзгәрешләр кертү юлы белән башкарыла.

2.7. Муниципаль программаны раслау (муниципаль программага үзгәрешләр кертү) турындагы Башкарма комитет карары Олы Нырты авыл җирлегенең рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

3. Муниципаль программаларны эшләү өчен нигезләр

3.1. Муниципаль программаларны эшләү өчен нигез булып тора:

а) муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисады үсешенә өстенлекләре һәм төп юнәлешләре белән билгеләнгән максатлар һәм бурычлар булу;

б) җирлек үсешенә проблемалы мәсьәләләре булу;

в) федераль, региональ һәм (яки) муниципаль дәрәжәдәге хокукый актларда шундый ук программалар эшләү һәм кабул итү турында таләпләр (тәкъдимнәр) булу, шул исәптән, тиешле муниципаль программа булу Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар биру шарты булса.

Программаны эшләү инициаторы Башкарма комитет булмаган очракларда, муниципаль программаны (ярдәмче программа, ярдәмче программаның структур элементы, муниципаль проекты) эшләү (үзгәртү) буенча тәкъдимнәр Башкарма комитетка гамәлдәге документ әйләнеше кагыйдәләре нигезендә җибәрелә.

4. Программалар эшләү

4.1. Муниципаль программалар проектларын эшләү инициаторлары Олы Нырты авыл җирлеге башкарма комитеты (алга таба - Башкарма комитет), Тимершык авыл җирлеге башлыгы (алга таба – Башлык) булырга мөмкин.

4.2. Федераль һәм (яки) региональ хокукый актларда муниципаль программаны эшләү турында таләпләр булганда, муниципаль программа проекты эшләү (муниципаль программага үзгәрешләр кертү) турындагы карарны Башлык кабул итә.

4.3. Муниципаль программа үз эченә ала:

- муниципаль программа паспорты;

- ярдәмче программаларның паспортлары;

- муниципаль программаның структур элементлары исемлеге һәм характеристикалары, аларны гамәлгә ашыру срокларын һәм көтелгән нәтижәләренә, шулай ук ярдәмче программаның һәм тулаем муниципаль программаның максатчан күрсәткечләре һәм нәтижәләре белән бәйләнеш турында белешмәләренә күрсәтеп;

- кирәкле муниципаль актларның исемнәрен һәм кабул итү вакытларын күрсәтеп, муниципаль программаның максатына һәм (яисә) көтелгән нәтижәләренә ирешүгә юнәлдерелгән хокукый жайга салуның төп чаралары;

- муниципаль программаның максатчан күрсәткечләренә (индикаторларының) пландагы күрсәткечләре ярдәмче программалар, ярдәмче программаның структур

элементлары һәм муниципаль программаны гамәлгә ашыру еллары буенча бүлгәндә;

- муниципаль Программаны финанс белән тәэмин итү турында белешмәләр, ярдәмче программаларның структур элементлары, гамәлгә ашыру еллары һәм муниципаль программаны финанслау чыганаclarы буенча;

- муниципаль программаны гамәлгә ашыру буенча чаралар исемлеге;
- муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы турында хисап;
- өстәмә һәм нигезләү материаллары (муниципаль программаның җаваплы башкаручысы карары буенча).

4.4. Муниципаль программа паспортында түбәндәге бүлекләр булырга тиеш:

- 1) Муниципаль программаның исеме;
- 2) Муниципаль программаның җаваплы башкаручысы;
- 3) Муниципаль программаны башкаручылары;
- 4) Муниципаль программада катнашучылар;
- 5) Муниципаль программаның максатлары;
- 6) Муниципаль программаның бурычлары;
- 7) Муниципаль программаның максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) ;
- 8) Муниципаль программаны гамәлгә ашыру этаплары һәм сроклары;
- 9) Муниципаль программаны тормышка ашыруны финанс белән тәэмин итү;
- 10) Муниципаль программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре;
- 11) Муниципаль программаның ярдәмче программалары исемлеге, шул исәптән төп чаралар, ведомство максатчан программалары һәм муниципаль проектлар;
- 12) Муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышында сатып алына торган (булдырыла торган) муниципаль милек исемлеге;
- 13) Муниципаль программаны гамәлгә ашыру процессында күрсәтелә торган (башкарыла торган) муниципаль хезмәтләр һәм эшләр исемлеге.

4.5. Муниципаль программа үзенчәлекләрен исәпкә алып, җаваплы башкаручы карары буенча, муниципаль программа паспортының тиешле бүлекләре таблицادا чагылырга мөмкин.

4.6. Муниципаль программаның ярдәмче программасы паспорты муниципаль программа паспортына охшаш формалаштырыла, шул ук вакытта «Муниципаль программаның ярдәмче программалары исемлеге, шул исәптән төп чаралар, ведомство максатчан программалары һәм муниципаль проектлар» бүлеге «Ярдәмче программаның төп чаралары, шул исәптән ведомство максатчан программалары һәм муниципаль проектлар исемлеге»бүлеге белән алмаштырыла.

4.7. Исем муниципаль программаның максатларына мөмкин кадәр туры килергә тиеш.

4.8. Муниципаль программаның максатлары һәм бурычлары җирлекнең социаль - икътисади үсешенә төп юнәлешләренә туры килергә тиеш.

Муниципаль программа максатларына куела торган таләпләр:

- үзенчәлек (максатлар муниципаль заказчылар, башкаручылар һәм муниципаль программа чараларында катнашучылар компетенцияләренә туры килергә тиеш);

- ирешү (максатларга ирешеп була);

- үлчәнеш (максатларга ирешү нәтижәләрен санлы бәяләү мөмкинлеге булырга тиеш);

- вакыт билгеләмәсе (максатка ирешү вакыты билгеләнергә һәм аңа ирешү этаплары билгеләнергә тиеш).

4.9. Муниципаль программага финанслауның башка чыганаclarын, җирлек бюджетыннан тыш, аларны документаль раслаганда гына кертергә мөмкин (федераль һәм региональ дәүләт һәм башка максатчан программалар

паспортлары, тиешле бюджетлар турындагы законнар һәм карарлар, имзаланган килешүләр, килешүләр, гарантия хатлары).

4.10. Муниципаль программага үзгәрешләр кертү вәкиллеке органның муниципаль берәмлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү турындагы карар проектын әзерләү өчен нигез булып тора.

Муниципаль программа чараларын гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру Олы Нырты авыл җирлегендә бюджет төзелеше һәм бюджет процессы турындагы Нигезләмә нигезендә гамәлгә ашырыла.

Агымдагы финанс елында муниципаль берәмлек бюджеты үтәлеше барышында муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү күрсәткечләре муниципаль программа составында расланган күрсәткечләрдән, бюджет турында карарга үзгәрешләр кертмичә, җыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертүне жайга сала торган Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм муниципаль берәмлекнең норматив хокукый актлары нигезендә каралган чикләрдә һәм нигезләрдә аерылып торырга мөмкин.

4.11. Муниципаль программаның максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) аны гамәлгә ашыру этаптарын, бурычларны хәл итү һәм максатларга ирешү этаптарын, шулай ук:

а) муниципаль программаны гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән конкрет өлкә үсеше үзенчәлеген, проблемаларны һәм төп бурычларны чагылдырырга;

б) санлы мәгънәгә ия булу;

в) муниципаль программаны гамәлгә ашыруның төп бурычларын һәм этаптарын хәл итүгә турыдан-туры бәйлә;

г) муниципаль йөкләмәнең төп параметрларын күрсәтелә торган муниципаль хезмәтләрнең сыйфаты һәм күләме (башкарыла торган эшләр) өлешендә чагылдырырга.

4.12. Муниципаль программаның максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) исемлегенә түбәндәге шартларның берсен канәгатьләндерә торган күрсәткечләр кертелергә тиеш:

а) Россия Федерациясе законнарында, региональ законнарда билгеләнгән, халыкара оешмалар кабул иткән методикалар буенча исәпләнә;

б) дәүләт (федераль, региональ) статистик күзәтү мәгълүматлары нигезендә, шул исәптән җирлек территориясендә билгеләнә яки ведомствоара хезмәттәшлек кысаларында ачык булган яки җаваплы башкаручыга һәм муниципаль программа башкаручыларына үтемле булган мәгълүмат мониторингы нигезендә билгеләнергә мөмкин;

в) Башкарма комитет тарафыннан расланган, муниципаль программага өстәмә һәм нигезләү материалларында китерелгән методикалар буенча исәп-хисап ясала.

4.13. Максатчан күрсәткечләргә (индикаторларны) исәпләү методикасы күзәтелә торган күренешләргә, объектларны, процессларны яки аларның үзлекләрен (шул исәптән үлчәү берәмлекләренең бердәмлеген һәм исәп-хисапларның вакыт аралыгын) чагылдыручы күрсәткечләрнең чагыштырылышын тәэмин итәргә тиеш.

4.14. Муниципаль программаның җаваплы башкаручысы муниципаль программа проектын һәм муниципаль программаны башкаручылар тарафыннан раслау өчен муниципаль программаны раслау турында Башкарма комитет карары проектын тәкъдим итә.

5. Муниципаль программаны тормышка ашыру белән идарә итү

5.1. Чираттагы финанс елыннан башлап финанслау каралган муниципаль программалар чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план

чорына) жирлек бюджеты турында карар проектын керткөн көнгө кадәр бер айдан да соңга калмыйча, вәкиллекле органда расланьрга тиеш.

5.2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруга бюджет ассигнованиеләре күләме жирлек бюджетының ведомство структурасы составында чираттагы финансылына һәм план чорына чыгымнар структурасы составында жирлек бюджеты турындагы вәкиллекле орган карары белән раслана.

5.3. Муниципаль программа нәтижәләренә ирешү максатларында җаваплы башкаручы:

- муниципаль программада катнашучылар һәм башкаручылар эшчәнлеген тормышка ашыру һәм координацияләү белән оператив идарә итүне тәэмин итә;
- муниципаль программа чараларын үтәү срокларының үтөлешен һәм сыйфатын агымдагы контрольдә тотуны гамәлгә ашыра;
- әлеге Тәртипнең 7 бүлегә нигезендә муниципаль программаны тормышка ашыруның барышы турында хисап әзерли һәм бухгалтериягә тапшыра;
- муниципаль программа нәтижәләренә ирешмәү куркынычын бәяли һәм мондый куркынычларны киметү (бетерү) буенча тәкъдимнәр әзерли;
- муниципаль программага үзгәрешләр кертү турында тәкъдимнәр әзерли.

5.4. Муниципаль программада катнашучылар һәм башкаручылар:

- сатып алулар өлкәсендә гамәлдәге законнар нигезендә муниципаль программа чараларын гамәлгә ашыру өчен кирәкле товарлар, эшләр һәм хезмәтләр сатып алуны гамәлгә ашыралар;
- үз компетенциясе чикләрендә муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы турында хисапны билгеләнгән срокларда әзерлиләр һәм җаваплы башкаручыга тапшыралар;
- җаваплы башкаручыга нәтижәләргә ирешмәү куркынычы һәм муниципаль программага үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәр әзерлиләр һәм җибәрәләр.

5.5. Муниципаль программаның нәтижәлеләген бәяләү Олы Нырты авыл жирлегә муниципаль программаларын тормышка ашыруның нәтижәлеләген бәяләү Тәртибе нигезендә җаваплы башкаручы тарафыннан башкарыла.

6. Муниципаль программаларга үзгәрешләр кертү, туктату тәртибе

6.1. Муниципаль программага үзгәрешләр кертеләргә мөмкин:

- жирлек бюджеты параметрларын үзгәртү, бюджеттан тыш чыганақлардан көтелә торган керемнәр;
- ярдәмче программаны (муниципаль программаның структур элементларын) кертү (төшереп калдыру) кирәклегә;
- муниципаль программаны, ярдәмче программаны яки муниципаль программаның аерым структур элементларын гамәлгә ашыру срокларын үзгәртү зарурилыгы.

Муниципаль программага үзгәрешләр кертү әлеге Тәртипнең 2-4 бүлекләре таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

6.2. Муниципаль программага үзгәрешләр кертү турында Башкарма комитет карарлары проектларын җаваплы башкаручы әзерли.

6.3. Муниципаль программага үзгәрешләр керткәндә түбәндәге параметрларны үзгәртү рөхсәт ителми:

- программаның максатлары һәм бурычлары;
- хисап һәм аннан алдагы чорлардагы программаны финанслау күләмнәре, максатчан күрсәткечләр (индикаторлар) һәм гамәлгә ашыру нәтижәләре;
- чараларны тормышка ашыру өчен инде расланган күләмнәрдән тыш өстәмә бюджет ассигнованиеләре бүлеп бирү таләп ителмәгән очрақлардан тыш, аларны

тормышка ашыруга бюджет ассигнованиеләрен (яки бюджеттан тыш чыганаclarны) бүлеп бирмичә чаралар кертү.

6.4. Муниципаль программа чараларын гамәлгә ашыруга бүлеп бирелгән бюджет ассигнованиеләрен муниципаль программаның ярдәмче программалары, структур элементлары арасында бүлеп бирү бары тик рәхсәт ителә:

- агымдагы финанс елына һәм план чорына каралган бюджет ассигнованиеләре күләмнәре чикләрендә;

- әгәр күрсәтелгән бүлеп бирү муниципаль программаның максатчан күрсәткечләренә (индикаторларының) пландагы күрсәткечләре начарлануга, шулай ук төп чараларны, муниципаль проектларны, муниципаль программа чараларын гамәлгә ашыру срокларын сизелерлек арттыруга китермәсә;

- муниципаль программада катнашучылар һәм башкаручылар белән килештереп, аларның компетенциясе чикләрендә, һәм Башкарма комитет тарафыннан.

6.5. Муниципаль программага кертелгән үзгәрешләр муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы турында хисап әзерләгәндә катнашучылар, башкаручылар һәм муниципаль программаны җаваплы башкаручы тарафыннан исәпкә алына.

6.6. Муниципаль программа түбәндәге очраclарда туктатылырга мөмкин:

- муниципаль программа максатларына ирешү;

- муниципаль программаның максатларына ирешә алмау, шул исәптән форс-мажор шартлары барлыкка килү сәбәпле;

- билгеләнгән максатларга һәм бурычларга туры килә торган яңа муниципаль программаны кабул итү, шул исәптән бер муниципаль программа чараларын икенчесенә яисә муниципаль программаларны берләштерү юлы белән.

7. Программаны тормышка ашырганда контроль һәм хисаплылык

7.1. Олы Нырты авыл җирлегенә муниципаль программалары үтәлешен Башкарма комитет контрольдә тотал.

7.2. Муниципаль программаны тормышка ашыру һәм муниципаль программаны тормышка ашыру нәтижәләргә сан һәм сыйфат күрсәткечләренә ирешү өчен җаваплы башкаручы җаваплы.

7.3. Муниципаль программаны тормышка ашыру мониторингын тәэмин итү максатыннан муниципаль программаны җаваплы башкаручы хисап кварталыннан соң килүче айның 25 числосыннан да соңга калмыйча Башкарма комитет бухгалтериясенә муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы турында хисап җибәрә, анда түбәндәге мәгълүмат булырга тиеш:

- муниципаль программаны гамәлгә ашыру буенча чаралар исемлеген үтәү турында, чараларның исемлеген, аларны үткөрү срокларын, җаваплы затларны, ирешелгән нәтижәләргә, хисап датасына максатчан күрсәткечләргә (индикаторларның) факттагы күрсәткечләрен, шулай ук хисап чорында билгеләнгән срокларда нәтижәләргә ирешелмәү сәбәпләре булган очракта һәм хисап чорында план үтәлмәү куркынычларын бәяләү нәтижәләрен күрсәтеп;

- муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүнең факттагы күләме турында, ярдәмче программаларның структур элементлары, муниципаль программаны финанслау нәтижәләргә һәм чыганаclarы буенча бүленеп;

- муниципаль программа чараларын тормышка ашыруның барышы, муниципаль программа чараларын тормышка ашыруның нәтижәләргә җирлекнең хисап чорында социаль-иқтисадый үсешенә йогынтысын нигезләү турында аналитик язма.

7.4. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы турындагы еллык хисап Башкарма комитет бухгалтериясенә түбәндәге срокларда тапшырыла:

- беренчел-отчет артыннан баручы елның 15 февраленнән дә соңга калмыйча;

- аныкланган - хисап артыннан баручы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча.

7.5. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы турындагы еллык хисапта булырга тиеш:

а) хисап чорында ирешелгән нәтижәләрнең тасвирламасы;

б) муниципаль программаның максатчан күрсәткечләренә (индикаторларына) ирешү турында белешмәләр;

в) муниципаль программаны гамәлгә ашыруның планы (план-графикы) нигезендә билгеләнгән срокларда үтәлгән һәм үтәلمәгән (сәбәпләрен күрсәтеп) контроль вакыйгалар исемлегенә;

г) билгеләнгән срокларда башкарылган һәм үтәلمәгән (сәбәпләрен күрсәтеп) чаралар исемлегенә;

д) муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышына йогынты ясаган факторларны анализлау, шулай ук муниципаль программа нәтижәләренә ирешелмәү куркынычларын бәяләү;

е) жирик бюджетеның бюджет ассигнованиеләрен, муниципаль программа чараларын үтәүгә бюджеттан тыш акчаларны куллану турында мәгълүматлар;

ж) җаваплы башкаручы тарафыннан муниципаль программага кертелгән үзгәрешләр турында мәгълүмат;

з) муниципаль программаның нәтижәлеләген бәяләү;

и) муниципаль программаны тормышка ашыруга идарә итү формаларын һәм ысулларын үзгәртү, финанслауны кыскарту (арттыру) һәм (яки) аңа төзәтмәләр керту, аерым чараларны яки тулаем муниципаль программаны вакытыннан алда туктату турында тәкъдимнәр.

7.5. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы турында хисап бирү сроклары җаваплы башкаручыга һәм муниципаль программада катнашучыларга муниципаль программа текстында билгеләнә.

8. Программаларны тормышка ашыру өчен җаваплылык

8.1. Җаваплы башкаручы һәм муниципаль программаларны башкаручылар аларны гамәлдәге законнар нигезендә гамәлгә ашыру өчен җаваплы.

8.2. Муниципаль программаларда катнашучылар-муниципаль программа чараларын тормышка ашыруга каралган акчаларны алуучылар, гамәлдәге законнар нигезендә, бюджет акчаларын максатчан кулланмау өчен җаваплы.

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Олы Нырты авыл жирлеген Башкарма комитетының 2023 елның 3 февралендә 1 номерлы карарына 1 нче кушымта

Олы Нырты авыл жирлеген муниципаль программаларын тормышка ашыруның нәтижелелеген бәяләү Тәртібе

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Муниципаль программаның нәтижелелеген бәяләү аны эшләү этабында, шулай ук хисап чорында муниципаль программаны гамәлгә ашыруның барышы турындагы хисапны карау йомгалары буенча җаваплы башкаручы тарафыннан үткөрелә.

1.2. Муниципаль программаның нәтижелелеген бәяләү максатларында хисап чоры итеп финанс елы таныла.

1.3. Муниципаль программаның планлаштырылган нәтижелелеген бәяләү аны гамәлгә ашыруның бөтен чорына гамәлгә ашырыла.

1.4. Социаль һәм икътисадый нәтижелелек критерийлары сыйфатында муниципаль программаның жирлекнең социаль һәм икътисадый үсешенә планлаштырылган өлеше бәяленә.

1.5. Планлаштырылган нәтижеләргә ирешү дәрәжәсен ачыклау максатыннан, ирешелгән нәтижеләр аларның планлы кыйммәтләре белән абсолют һәм чагыштырма тайпылышлар формалашу белән туры килә.

Тайпылышлар булган очракта (уңай һәм тискәре - 10 проценттан артык) һәр юнәлеш буенча муниципаль программа нәтижеләренә йогынты ясаучы факторларга анализ үткөрелә.

Муниципаль программаны тормышка ашыру нәтижеләренә йогынты ясаучы факторлар эчке (формалаша һәм жирлек дәрәжәсендә муниципаль программада катнашучылар, жирле үзидарә органнары тарафыннан идарә ителә) һәм тышкы факторларга бүленә.

Факторларның һәр төркеме өчен, эчке һәм тышкы, аларның индексациянең гадәти (фаразланган) кыйммәтләрдән тайпылуына йогынтысы бәяленә.

1.6. Фактор анализы нәтижеләре буенча муниципаль программаны, чараларны, бурычларны, максатчан күрсәткечләрнең (индикаторларның) санлы күрсәткечләрен гамәлгә ашыру планнары (план-графиклары) үзгәрешләре, шулай ук чираттагы финанс елына (Чираттагы финанс елына һәм план чорына) муниципаль программаны финанслау күләмнәренә үзгәрүе нигезленә.

1.7. Муниципаль программаны җаваплы башкаручы тарафыннан муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтижелелеген бәяләү нәтижеләре буенча чираттагы финанс елына (чираттагы финанс елына һәм план чорына) жирлек бюджеты турында карар проектын керткән көнгә кадәр 15 эш көненнән дә соңга калмыйча Советка финанслауны кыскарту (арттыру) һәм (яки) төзәтмәләр кертү, тулаем муниципаль программаны, ярдәмче программаны яисә аерым структур элементларны вакытыннан алда туктату турында тәкъдим Башкарма комитет бухгалтериясенә җибәрелгән мөмкин муниципаль программа ярдәмче программалары.

Күрсәтелгән тәкъдимне яклар тарафыннан аларны туктату турында килешү (шартнамәләр, килешүләр) булганда җибәргән очракта, чираттагы финанс елына

(чираттагы финанс елына һәм план чорына) муниципаль бюджет турында карар проектында жирлек бюджетының чыгым йөкләмәләре барлыкка килүгә сәбәп булмаган суд карарлары үтәлмәгән очракта, күрсәтелгән йөкләмәләрне үтәүгә бюджет ассигнованиеләре һичшиксез каралырга тиеш.

2. Муниципаль программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү критерийлары

2.1. Муниципаль программаның нәтижәлелегә критерийлары булып тора:

- муниципаль программаның жирлекнең социаль-икътисади үсеш өстенлекләре системасына туры килүе (К 1);

- муниципаль программада хәл итү шарты программа методын куллану булган бурычлар булу (К 2);

- муниципаль программаны тормышка ашыруның максатчан күрсәткечләрен (индикаторларын) һәм нәтижәлелек индикаторларын эшләү дәрәжәсе (К 3);

- муниципаль программаны финанс белән тәмин итү дәрәжәсе һәм аның структур параметрлары (К 4);

- муниципаль программаның үтәлешен контрольдә тотуны һәм идарә итүне оештыру (К 5).

2.2. Муниципаль программаның нәтижәлелек критерийларының әһәмияте балларда исәпләнә.

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАЛАРНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУНЫҢ НӘТИЖӘЛЕЛЕГЕН БӘЯЛӘУ СИСТЕМАСЫ

Критерий	Критерийның исеме	Критерийның эчтәлегенә	Баллар
К1	Жирлекнең социаль-икътисади үсеш приоритетлары системасына туры килү	1. Проблема муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукий актлар белән жирлекнең социаль-икътисади үсешенә хәл ителә торган, шул исәптән программа методлары белән хәл ителә торган һәм гамәлдә булган яки эшләнә торган бер яки берничә федераль, региональ һәм муниципаль программаларның проблемалы өлкәсенә туры килә	10
		2. Проблема муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукий актлар белән жирлекнең социаль-икътисади үсешенә өстенлекле бурычларына кертелмәгән, әмма әһәмияте (10 һәм аннан да күбрәк) регион буенча уртача яки уртача күрсәткечләрдән начарлану ягына һәм (яки) уңайсыз динамикага ия булган күрсәткечләр белән характерлана	5
		3. Проблема муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукий актлар белән жирлекнең социаль-икътисади үсешенә өстенлекле бурычларына кертелмәгән һәм программа	0

		документының материаллары уңайсыз тенденцияләр турында бер генә нәтижә ясарга мөмкинлек бирми	
K2	Программаның хәл итү шарты булып программа методын куллану торган бурычларны программага кую	1. Муниципаль программаларны эшләү турында таләпләр (тәкъдимнәр) билгеләнгән Россия Федерациясе бюджет системасының башка дәрәжәдәге бюджетара трансфертын бирү турында федераль һәм (яисә) региональ программаларның шундый ук максатчан юнәлештәге булуы	10
		2. Программа документы критерийга туры килә, әмма чаралар исемлегендә җаваплы башкаручының, башкаручыларның һәм аның карамагындагы учреждениеләрнең административ-хужалык эшчәнлеген характерлаучы күрсәткечләр (шул исәптән Финанслар) шактый күләм (10 һәм аннан күбрәк процент) тәшкил итә. Муниципаль программа чараларының бер өлеше башка муниципаль программалар чараларының кабатлану билгеләре бар	5
		3. Программа документлары критерийга туры килми. Программа документында җирле үзидарә органнары эшчәнлеген финанс белән тәэмин итүгә чыгымнар каралган	0
K3	Муниципаль программаны тормышка ашыруның максатчан күрсәткечләрен (индикаторларын) һәм нәтижәлелек индикаторларын эшкәртү дәрәжәсе	1. Программада билгеләнгән таләпләргә туры килә торган муниципаль программаны гамәлгә ашыруның максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) һәм нәтижәлелек Индикаторлары булу, программаны гамәлгә ашыру еллары буенча күрсәткечләр динамикасы турында мәгълүмат булу. Статистик күзәтү мәгълүматлары булмаган очракта күрсәткечләрнең кыйммәтләрен исәпләү һәм бәяләү методикасы эшләнә	10
		2. Программада муниципаль программаны тормышка ашыруның максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) һәм нәтижәлелек индикаторлары бар. Программада күрсәтелгән күрсәткечләрнең	5

		кыйммәтләрән исәпләү һәм бәяләү методикалары юк	
		3. Муниципаль программаны тормышка ашыруның максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) һәм нәтижелелек индикаторлары юк	0
K4	Муниципаль программаны финанс белән тәэмин итү дәрәжәсе һәм аның структур параметрлары	1. Муниципаль программаны финанслау барлык чыганақлардан (фактта) исәп-хисап әһәмиятеннән 80 проценттан артык тәэмин ителгән	10
		2. Муниципаль программаны барлык чыганақлардан финанслау 50 проценттан алып 80 процентка кадәр тәэмин ителгән	5
		3. Муниципаль программаны финанслау барлык чыганақлардан (фактта) исәп-хисап әһәмиятеннән 50 проценттан да кимрәк тәэмин ителгән	0
K5	Муниципаль программаның үтелешен контрольдә тотуны һәм идарә итүне оештыру	1. Программаны гамәлгә ашыруның барышы турындагы хисаплар билгеләнгән таләпләргә һәм күрсәтмәләргә тулысынча туры килә	10
		2. Программаны гамәлгә ашыруның барышы турындагы хисапта тулы күләмдә мөгълүмат юк, бу программаны гамәлгә ашыру барышына объектив бәя бирүне кыенлаштыра	5
		3. Программаны тормышка ашыруның барышы турындагы хисап билгеләнгән таләпләргә һәм күрсәтмәләргә туры килми һәм эшкәртеләргә тиеш	0

2.3. Муниципаль программаның (К) нәтижелелеген бәяләүнең йомгаклау күрсәткече критерийлар буенча алынган бәяләр нигезендә формула буенча исәпләнә: $K = K1 + K2 + K3 + K4 + K5$.

2.4. Муниципаль программаның нәтижелелеген бәяләүнең йомгаклау күрсәткеченең әһәмияте түбәндәге шкалада бәяләнә:

К интеграль күрсәткечнең гомуми әһәмияте	Программаның сыйфат характеристикасы
45-50 балл	Нәтижәле
35-45 балл	Житәрлек нәтижәле, ләкин яңартуны таләп итә
25-35 балл	Аз нәтижәле, шактый эш башкаруны таләп итә
25 баллдан да азрак	Нәтижәсез, туктатылырга тиеш